

Strojarsko brodograđevna školaza i industrijskai
obrtnička zanimanja

PRAKTIČNA NASTAVA IZVAN ŠKOLE ZA UČENIKE U JMO OBRAZOVANJU

organiziranje, praćenje i izvođenje nastave

Rijeka, 2011.

Davor Milošević, prof.

1

Cilj praćenja učenika kod poslodavca:

- ✓ pratiti ostvarivanja nastavnog plana i programa
- ✓ omogućiti polaznicima stjecanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija potrebnih tržištu rada
- ✓ daljnje obrazovanje za cjeloživotno učenje, a sve u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva

Stručni skup br.15027

2

Kompetencije koje se očekuju od učenika:

A. OPĆE

- da je sposoban razumjeti tehnički crteži i sintetizirati podatke
- da posjeduje osnovna znanja iz stručne matematike i informatike, da ih zna povezati i primijeniti
- da posjeduje znanja i zna prenijeti informacije steksta i crteža u stvarnost
- da posjeduje sposobnost za samostalno učenje i rješavanje problema
- da je odgovoran prema sebi i drugima
- da razvija sposobnosti rada u timu
- da zna preuzeti odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitog plana

Stručni skup br. 15027

3

B. STRUČNE KOMPETENCIJE

- da je osposobljen za rad s alatima i strojevima
- da poznaje osnovne pojmove iz struke
- da zna i može samostalno raditi i zaključivati
- da je osposobljen za obavljanje radnih zadataka iz struke vodoinstalatera, plinoinstalatera...

Stručni skup br. 15702

4

1. OBVEZE NASTAVNIKA

1. Izrada vlastitog godišnjeg plana i programa rada praćenja učenika
2. Pronalaženje radionica za obavljanje praktične nastave
3. Pomoć obrtniku u izradi godišnjeg operativnog nastavnog plana i programa ostvarivanja praktične nastave prema okvirnom nastavnom planu i programu od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva
4. Organizacija sastanka u školi s roditeljima, obrtnicima..
5. Izrada plana obilaska učenika i radionica kod poslodavca
6. Voditi računa da učenici prije polaska u radionice moraju položiti odgovarajući test iz zaštite na radu
7. Učenicima se treba upisati u mapu uspješno položen test iz zaštite na radu kako bi mogli pohađati praktičnu nastavu, kao i kontrola navršenih 15. godina života učenika –(zabrana rada i iskorištavanja djece)
8. Sudjelovanje u provođenju kontrolnih i pomoćničkih ispita te završnog rada
9. Redovno vođena pedagoška dokumentacija(ocjene, mapa i dr)
10. Sudjelovanje u izradi kurikuluma i godišnjeg plana rada škole
11. Sudjelovanje u radu stručnih tijela škole, prezentacije ,izleti..

Stručni skup br. 15702

5

2. Praktična nastava izvodi se u pravilu: tjedan prakse tjedan teorije ili drugačiji model, ali uz obvezu ostvarivanja godišnjeg fonda sati - u školi i kod obrtnika

Stručni skup br. 15702

6

1.1. NASTAVNI PLAN I PROGRAM RADA NASTAVNIKA

Izrada godišnjeg nastavnog plana i programa – vidi prilog

- 1.2. Izrada tabličnog prikaza licenciranih (i nelicenciranih) radionica i učenika po razrednim odjelima u kojima se praksa ostvaruje, kao i primjer tablice ostvarivanja praćenja učenika

Stručni skup br. 15702

7

Strojarsko brodograđevna škola za
industrijska i obrtnička zanimanja
Rijeka

OPERATIVNI GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA PRAĆENJA

Nastavnik _____

Predmet : **Praktična nastava – izvan škole – (630 sati god. 0.25% - 157,5h)** Naziv programa: **VODOINSTALATER**
Područje rada _____ Školska godina _____ Razred /Grupa _____ Stupanj **III**

Red. Br.	Nastavna cjelina (kompleks) tema/vježba	Nastavni oblici i metode rada	Broj sati nast. / tjed.	Korelacija veza s drugim nastavnim predmetom	Nastavna sredstva i pomagala	Cilj za nastavnu cjelinu Ishodi učenja	Mjesto izvođenja	Napomena prijedlog za cjelinu temu (1)
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Provjera položenog ispita iz osnova zaštite na radu Pronalaženje obrtničkih radionica Upoznavanje s radom radionice, i radnim mjestom (obrtnik) Zaštita na radu kod obrtnika Pružanje pedagoške i metodičke pomoći učenicima Upoznavanje obrtnika s nastavnim planom i programom rada – mapa	Oblici nastave: -frontalna -diferencirana (rad u paru, timski rad....) -programirana Metode prema: a.) Izvorima znanja: -Verbalna -Vizualna -Dokumentacijska –pisani	1 2 2 2	Nove tehnologije i predmeti iz struke Uspostavljati horizontalne i vertikalne poveznice unutar strojarstva - Povećavati efikasnost i ekonomičnost nastave	Udžbenik zaštite na radu Crteži Plakati Animacije Filmovi Računalne prezentacije Računalo i projektor	a.Obrazovni znanje i razumijevanje b.Funkcionalni vještine i sposobnosti c. Odgojni stavovi (predan	Učionica Radionica Gradilište	Upoznati roditelje, obrtnika učenika Formiranje osnova za cjeloživotno učenje

8

2	Pružanje pedagoško- metodičke pomoći poslodavcima pri izradi izvedbenog nastavnog plana rada i plana realizacije PN Izrada plana obilazaka polaznika kod poslodavca Praćenje ostvarivanja nastavnog plana i programa Ispunjavanje lista vrednovanja svake vježbe u mapi	b.) oblicima zaključivanja -metoda analogije, dedukcije, problemska, razlikovanja, analize i sinteze	3					
3	Organizacija roditeljskog sastanka s predstavnicima OK i obrtnicima		4					
4	Ostvarivanje obveza iz Ugovora o provedbi praktične nastave - raskidi ugovora – ugovor o suradnji s drugim obrtnikom -upute učenicima							
5	Ocjenjivanje usvojenosti vještina i navika i utvrđivanje uspjeha uč. Sudjelovanje u provedbi provjere stečenih znanja i vještina kod obrtnika							

Stručni skup br. 15702

9

6	Ispunjavanje pedagoške dokumentacije							
7	Evidencija nazočnosti učenika i ostvarenosti plana i programa							
8	Sudjelovanje u pripremama oko natjecanja i smotri, posjeta sajmovima i poduzećima							
9	Evidencija sklopljenih ugovora o naukovanju (raskid ugovora)							
10	Zaključivanje ocjena na kraju 1.polugodišta							
11	Sudjelovanje u provođenju kontrolnih ispita							
12	Pripreme za provođenje pomoćničkih ispita Ispunjavanje obveza obrtnika i prava učenika							

Stručni skup br. 15702

10

13	Sudjelovanje na javnim i drugim aktivnostima Škole Obveze učenika u ostvarivanju PN, ispunjavanju mapa i drugih obveza							Izleti Smotre
14	Razgovor s roditeljima, anketa o zadovoljstvu na praktičnoj nastavi							
15	Zaključivanje ocjena na kraju nastavne godine 3 razredi, Predlaganje učenika za nagrade Organizacija i provođenje pom.ispita i završnog rada i sudjelovanje u radu povjerenstava							
16	Organizacija stručne prakse koja se realizira izvan nastavne godine, upis podataka u pedagošku dokumentaciju učenika							
17	Analiza i izrada izvješća o radu i problema s osvrtom na plan i program		36 tj.					

Stručni skup br. 15702

11

SAŽETAK

Rad s učenicima	5 sati
Evidencija Ugovora o nakovanju – raskida Ugovora	10 sati
Pružanje pomoći poslodavcu kod izrade operativnog plana rada	1 sat
Obilazak učenika	400 sati
Izrada pedagoške dokumentacije praćenja	
Pronalazak radionica	
Izrada plana obilazka učenika – satnica	
Pripreme i provedba kontrolnih i pomoćničkih ispita, te završnog rada	
Organizacija ljetne stručne prakse od 200 sati, iza 15. 6.	10 sati
Zaključivanje ocjena	4 sata
Ostali poslovi – analiza i pisanje izvješća o radu,	
UKUPNO SATI	

Stručni skup br. 15702

12

1.2. IZRADA TABLIČNG PRIKAZA licenciranih (i nelicenciranih) radionica, te učenika po razrednim odjelima u kojima se praksa ostvaruje

Stručni skup br. 15702

13

Praćenje izvršenja praktične nastave izvan škole za mjesec: listopad 2011.god					
Ime i prezime nastavnika : Ivan Z.				Šk.god. 2011./ 2012.	
ZANIMANJE: VODOINSTALATER					
Red. br	Naziv i sjedište obrta - poduzeća /tel.	Ime i prezime učenika	Razred	Datum i vrijeme obilaska	Potpis i pečat obrtnika - poduzeća
1.	„Kvaset“ – Rijeka, F.Supila 12, tel. 555- 666	Borna Brnjac	II.A	11. listopada 2011.	
2.	„Klimacommerc“				
3.					
4.					
5.					
6.					

Lista praćenja učenika predaje se ravnatelju do 30./31. u mjesecu

Potpis ravnatelja

Stručni skup br. 15702

14

ORGANIZACIJA RODITELJSKOG SASTANKA U ŠKOLI

s roditeljima i obrtnicima početkom školske godine

Dnevni red:

- Upoznavanje nazočnih s radom Škole
- Upoznavanje s nastavnim planom i programom rada, brojem sati praktične nastave.
- Plan realizacije izvođenja praktične nastave u školskoj radionici i kod obrtnika (2+3 – satnica) ili drugačije
- Obveze i prava škole, obrtnika/poslodavca i učenika
- Kako ispuniti Ugovore o naukovanju (3 ili 4), - raskidi ugovora, aneksi ugovora, ugovor o suradnji s drugim obrtnicima
- Mape - upute učnicima o ispunjavanju i obveze i dr.

Stručni skup br. 15702

15

2. Nastavni plan i program praktične nastave POSLODAVCA

IZRADA OPERATIVNOG PLANA I PROGRAMA RADA POSLODAVCA - nastavnik iz Škole pruža obrtniku pomoć pri izradi operativnog nastavnog plana i programa rada (rujan) vodeći računa o ostvarivosti programa u radionici (70% sadržaja programa)

Ostvarivanje praktičnog dijela naukovanja kod poslodavca organizira se na način i pod uvjetima utvrđenim izvedbenim nastavnim planom i programom praktičnog dijela naukovanja, planom realizacije i ugovorom o provedbi praktične nastave.

Broj sati koje učenik tijekom dana provede na naukovanju, obrtnik ili pravna osoba dužna je dnevno evidentirati u evidencijskom listu mape praktičnog dijela naukovanja.

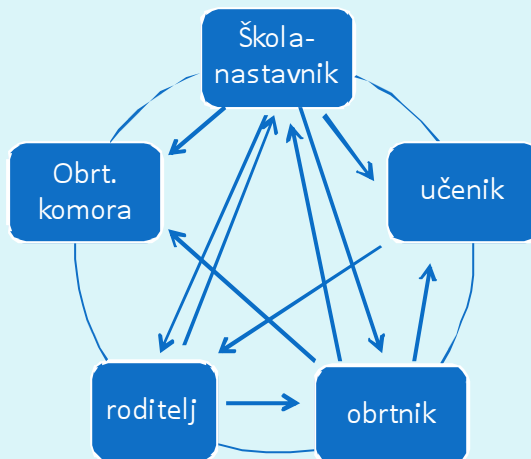
Suradnja: poslodavac ↔ nastavnik

Stručni skup br. 15702

16

Nužna je komunikacija između dionika

Stručni skup br. 15702

17

3. DUŽNOSTI POSLODAVCA (OBRTRNIKA) KOJI SKLAPA UGOVOR O NAUKOVANJU

- Osigurati polazniku potrebne uvjete za stjecanje kompetencija
- Polaznika upoznati sa svim propisima zaštite na radu
- Vrednovati i ocijeniti rad učenika i svake vježbe u mapi
- Voditi dokumentaciju pohađanja praktične nastave
- Omogućiti nastavniku da prati izvršenje i kvalitetu izvršenja PN
- Osigurati učeniku dnevni, tjedni i godišnji odmor
- Osigurati raskid ugovora
- Primati polaznike na kontrolni i pomoćnički ispit
- Osigurati učeniku mjesečnu naknadu prema Ugovoru: 10%, 20% i 25% prosječne neto plaće ostvarene u prošloj godini

Stručni skup br. 15702

18

4. PRAVA I OBVEZE UČENIKA

- ❖ Ima pravo biti obaviješten o svim pitanjima koja se na njega odnose
- ❖ Ima pravo na pritužbu
- ❖ Ima pravo na 30 minuta dnevno odmora
- ❖ Ima obavezu jednom mjesečno mapu predati u školi - nastavniku radi upisa ocjena
- ❖ Ima obvezu čuvati imovinu i poslovne tajne poslodavca
- ❖ Ima obvezu pridržavati se kućnog reda
- ❖ Ima obvezu redovnog i urednog vođenja mape

Pitanja

1. Koliko su obrtnici upoznati s nastavnim planovima i programima TN?
2. Da li su svi obrtnici educirani iz radne pedagogije, novih tehnologija,... i imaju li saznanja o novim zakonima u školstvu ?
3. Koliko obrtnika je izradilo godišnji plan rada, te koliko % sadržaja od Plana su obrtnici u mogućnosti ostvariti u svojoj radionici ?
4. Za nastavnike praktične nastave vrlo se rijetko organiziraju seminari, te kako se njima mogu podizati kompetencije ?
5. Što bi se trebalo poboljšati u obrazovanju za obrtnička zanimanja?

6. VRJEDNOVANJE RADA UČENIKA

Elementi ocjenjivanja učenika

1. Samostalnost u radu
2. Korištenje materijala, instrumenata i drugih pomagala
3. Primjena učenikovih znanja u izvođenju zadataka- mapa
4. Primjena sigurnosnih mjera prema sebi, drugima i okolišu

Ocjene se zaključuju temeljem elemenata iz **Pravilnika o načinima postupcima i elementima vrednovanja...** a koji se upisuju u imenik učenika, proizašle kao objedinjene ocjene iz školskih i obrt. radionica

Nastavnik unosi ocjene na temelju lista vrednovanja iz mape, a čiji su elementi propisani.

7. ISPITI TIJEKOM ŠKOLOVANJA

A. Kontrolni ispiti – organizacija i provedba ispita

Provodi se u drugoj polovici 2. godine naukovanja, a organizira se u školi /kod obrtnika, uz pomoć Obrtničke komore i obrtnika, gdje se provjeravaju usvojenost sadržaja stručno-teorijske nastave i praktične nastave. Kontrolni ispit provodi Komisija za provođenje kontrolnog ispita (sve je određeno Pravilnikom), kao i izvanredni kontrolni ispiti

B. Pomoćnički ispiti - Nakon završenog naukovanja učenik pristupa polaganju pomoćničkog ispita. Pomoćnički ispit je državno priznat ispit, reguliran Zakonom o obrtu i Pravilnikom o postupku i načinu polaganja pomoćničkog ispita, a sastoji se od izrade praktičnog dijela i polaganja stručno-teorijskog dijela

C. Završni rad - učenikov je uradak čijom se izradbom i obranom provjeravaju, vrjednuju i ocjenjuju učenikove strukovne, odnosno umjetničke kompetencije određene razine sukladno razini kvalifikacije koju stječe, a čime učenik stječe srednju stručnu spremu

8. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

---

1. Radna mapa - je obvezna dokumentacija za praćenje praktične nastave kroz sve tri godine naukovanja. Mapa sadrži evidenciju prisutnosti, dnevnik praktičnog dijela nastave, list o položenom kontrolnom ispitu, dokumentaciju o uspjehu učenika i Ugovor o naukovanju. Radna mapa se jednom mjesečno predaje u školu radi evidencije i upisivanja ocjena. Ona je uvjetom za polaganje pomoćničkog ispita. Obrtnik vrednuje i ocjenjuje mjesečni rad naučnika i potpisuje ga.

2. Ugovor o naukovanju - zaključuje roditelj, obrtnik, škola, a evidentira tj. ovjerava se u Obrtničkoj komori. Kada se Ugovori potpišu svatko dobiva po jedan primjerak. Također postoje obrasci za **raskid** Ugovora ili eventualno aneksi ugovoru o naukovanju-

3. Operativni plan i program rada PN – izrađen u zajedništvu s obrtnikom kao nastavni plan i program rada i vlastiti program.

4. Priručnik zaštite na radu i zadaci za provjeru znanja učenika o radu na siguran način

5. Imenik učenika - upisivanje ocjena, napomena... i **razredna knjiga** u koju se upisuju metodske jedinice...

U razrednu knjigu se upisuju sadržaji tjednog plana i programa rada praktične nastave, metodske jedinice, izostanci s nastave i ocjene.

6. Tablični prikazi učenika i obrtničkih radionica s rasporedom obilazaka

Nastavnikovo godišnje izvješće o radu

- ❖ Uspjeh učenika na kraju nastavnog godine
- ❖ Natjecanja učenika –postignuća
- ❖ Realizacija sati praktične nastave
- ❖ Uspjeh učenika na kontrolnom, pomoćničkom ispitu i završnom radu
- ❖ Izložbe za javnost, smotre...
- ❖ Stručne ekskurzije

Stručni skup br. 15702

25

SAŽETAK - VRJEDNOVANJE RADA NA KRAJU ŠKOLSKE GODINE (NASTAVNIK)

---

1. Suradnja škole i obrtnika/poslodavca:
  - stručne kompetencije obrtnika,
  - praćenje realizacije nastave putem mapa
  - zajedničko potpisivanje liste pri obilasku radionica od strane nastavnika
  - provođenje vrjednovanja postignuća naučnika na vježbama, kontrolnom i pomoćničkom ispitu te završnom radu
2. Usklađenost stručne teorije i prakse
3. Motiviranost učenika, vladanje, redovitost pohađanja prakse
4. Usmjerenost realiziranih sadržaja na praksu i zahtjeve tržišta
5. Opremljenost radionica
6. Zadovoljstvo učenika s praksom
7. Ispunjavanje obveza obrtnika
8. Gdje smo sada i što bi trebalo napraviti- okrenutost u budućnost

26

POJMOVNIK riječi koji se često spominju

Obrt – samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarski djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu

Obrtnik – fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti radom drugih osoba

Vezani obrti – su obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit

Stručna osposobljenost – predstavlja jednostavniji oblik stjecanja stručne spreme i provodi se za manje zahtjevna zanimanja

Majstorski ispiti – polažu se za obavljanje vezanih obrta za koje prema odredbama Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica traži majstorski ispit

Trgovačka društva

Dioničko društvo – d.d.

trgovačko društvo u kojem svi članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima utemeljnom kapitalu podjeljenom u dionice. Dioničari ne odgovaraju za obveze društva

Društvo s ograničenom odgovornošću d.o.o.

je trgovačko društvo u kojem je jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge s kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenom temeljnom kapitalu. Temeljni uložci ne moraju biti jednaki. Članovi društva ne odgovaraju vlastitom imovinom za obveze društva

Licenciranje radionica

Za izvođenje praktičnog dijela naukovanja obrtnik i pravna osoba moraju imati dozvolu (licencu). Dozvolu izdaje Hrvatska obrtnička komora, koja ujedno propisuje i postupak i način njenog izdavanja.

PRIMJER NAUKOVANJA IZ NJEMAČKE

U sklapanju Ugovora o naukovanju sudjeluju sve strane na koje se ugovor odnosi: obrtnik i naučnik tj. zakonski zastupnik. Ugovor o naukovanju unosi se u bazu podataka Obrtničke komore i daje mu pravo da pohađa strukovnu školu. Ako npr. broj upisanih učenika u zanimanje drvotokar u Gornjoj Bavarskoj nije dovoljan za formiranje razrednog odjela tada se okrug strukovnih škola Gornje Bavarske proširuje na Švapsku. To znači da će svi drvotokari iz G. Bavarske ići u jednu školu u Švapskoj u gradu xy. Dakle, jedan okrug strukovnih škola može u pravilu obuhvaćati jedan kotar, jednu regiju, jednu saveznu državu čak i cijelu NJEMAČKU.

U strukovnoj školi nema izbornih predmeta osim vjeronauka i etike. No, u raznim zanimanjima postoje usmjerenja ili težište npr: tapetar/sedlar, usmjerenja tapetar za automobile, sedlar za sportsko jahanje, prodavač u trgovini živežnih namirnica, težišteslastičarnica ili mesnica pekarnica.

Stručni skup br. 15702

29

Pitanja - Dopune

HVALA NA POZORNOSTI

Stručni skup br. 15702

30